

dat in 8 gevallen de moeder tijdens de zwangerschap thalidomide had gebruikt.

Slechts enkele jaren geleden werd het middel aangekondigd met een intensieve reclamecampagne, die vooral ten doel had de artsen te overtuigen van de volstrekte onschadelijkheid van deze stof. De werkelijkheid heeft andermaal de geringe betrouwbaarheid van dergelijke reclame doen kennen: niet alleen bestaat er kans op huidovergevoeligheid en op neurologische stoornissen (Referaat 1961), maar nu blijkt het middel ook teratogeen te kunnen werken. Het medicament is inmiddels uit de handel genomen.

Literatuur: LENZ, W. (1962) *Lancet* I, 45. — McBRIDE, W. G. (1961) *Lancet* II, 1358. — PFEIFFER, R. A. en W. KOSENOW (1962) *Lancet* I, 46. — Referaat (1961) *Ned. T. Geneesk.* 105, 1442. — SPEIRS, A. L. (1962) *Lancet* I, 303.
J. A. H. VAN BEUSEKOM

DIVERSEN

Dodelijke reacties op benzathine-penicilline. — STEIGMANN en SUKER (1962) beschreven de ziektegeschiedenis van drie patiënten die enkele minuten na het inspuiten van benzathine-penicilline plotseling overleden. Alle drie hadden een ernstige reumatische hartafwijking. Eén patiënt die tevoren gedurende enkele dagen met procaine-penicilline was behandeld, overleed na de eerste benzathine-penicilline-injectie; de tweede stierf na de derde injectie. De laatste patiënt bij wie reeds gedurende vier jaar reuma-profylaxe door middel van maandelijks injecties was toegepast, stierf na de laatste injectie.

De kans op een dodelijke overgevoeligheidsreactie is ongeveer één op een miljoen bij injectie van 1,2 miljoen eenheden benzathine-penicilline. Volgens de schrijvers is het niet te voorspellen wanneer er zich een overgevoeligheidsreactie zal voordoen. Bovendien moet men in aanmerking nemen dat benzathine-penicilline vooral gebruikt wordt voor de reuma-profylaxe, dus nogal eens bij lijdens aan hart- en vaatziekten, van wie het bekend is dat velen plotseling sterven.

Literatuur: STEIGMANN, F. en J. R. SUKER (1962) *J. Amer. med. Ass.* 179, 288.

F. K.

Naald en zuigeling. — In een reeks van zeven patiënten, die werden geopereerd wegens een vreemd voorwerp in of tegen het hart, zagen MATHEY en BINET (1962) twee zuigelingen met een groot hemo-pericard dat in beide gevallen veroorzaakt was door een naald. In het eerste geval kon de gang van zaken nauwkeurig gereconstrueerd worden. De moeder had het kind bij het opnemen uit de wieg wat heftig tegen zich aangedrukt, en zag het op dat ogenblik ineens bleek worden. De terstond geroepen huisarts constateerde een scherp puntje onder de borsthuid dat echter even later verdwenen was. Hij hield het voor de punt van een gebroken rib. Pas later werd het duidelijk dat het een naald was geweest, die de moeder even tevoren in haar blouse had opgeborgen.

Bij beide kinderen kon de naald met succes worden verwijderd.

Literatuur: MATHEY, J. en J. P. BINET (1962) *Presse méd.* 70, 57.

A. M. v. L.

MEDEDELINGEN EN BEKENDMAKINGEN

BEURZENCOMMISSIE NEDERLANDSE VERENIGING VAN VROUWEN MET ACADEMISCHE OPLEIDING

Aan de Vereniging van Vrouwen met Academische Opleiding zijn een aantal beurzen aangeboden voor studie in het buitenland voor het studiejaar 1963/64 voor vrouwen, die aan een Nederlandse universiteit of hogeschool hun studie hebben voltooid. Inlichtingen hierover verstrekt ondergetekende, secretaresse van de Beurzencommissie.

Amsterdam-Z., juni 1962 A. J. M. P. VISSER-EDEL
Jan Luykenstraat 94
(tel. 020-72 93 63)

SUBSIDIES GEZONDHEIDSORGANISATIE T.N.O.

Het secretariaat van de Gezondheidsorganisatie T.N.O. brengt onder de aandacht van belanghebbenden, dat subsidie-aanvragen voor in het jaar 1963 te verrichten toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek op het gebied van de volksgezondheid moeten zijn ingediend vóór 1 september 1962.

Aanvraagformulieren voor het subsidiejaar 1963 zijn verkrijgbaar bij het secretariaat van de Gezondheidsorganisatie T.N.O., Postbus 297, 's-Gravenhage.

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie; ter bespoediging van plaatsing behoudt de Redactie zich het recht voor, de stukken te bekorten).

FLUORIDERING VAN DRINKWATER

In een „Commentaar“ (1962) noemt de Redactie het rapport van de Gezondheidsraad, op 1 juni 1960 aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid uitgebracht, maar uit niets blijkt dat de schrijver van het „commentaar“ dit rapport heeft gelezen, laat staan bestudeerd.

Het Commentaar is gelijk aan de steeds weer in de dagbladen voorkomende propagandalectuur, grotendeels geput uit de ook door U genoemde brochure *Meer fluoride in drinkwater*.

Het eerste kamerlid H. ALGRA schreef in *Het Friesch Dagblad* van 17 januari 1962: „Het boekje zegt voorlichting te bedoelen, maar het is een propagandaboekje. Het wuift alle bezwaren weg. En over de principiële zwijgt het in alle talen“.

En Prof. F. DUYNSTEE schreef in *De Tijd-Maasbode* van 3 januari 1962: „de brochure had door een reclamebureau kunnen zijn ontworpen“. Ik heb zelfs de indruk, dat uw artikel niet door een medicus is geschreven. De bewering dat fluoridering niets te maken heeft met de toevoeging van een medicament is toch wel al te wonderlijk. Hoewel voorstander van de fluoridering van drinkwater, verwierp Prof. QUERIDO in de Eerste Kamer op 20 maart jl. terecht deze tandartsinstelling. Fluor wordt aan het water toegevoegd om iets in het lichaam van de consument te veranderen, en ieder wordt in feite gedwongen zich aan deze preventie te onderwerpen. En dit vormt een niet ongevaarlijk precedent, zegt zelfs de commissie (Rapport, bl. 8).

In *Medisch Contact* van 5 januari en 23 februari 1962 schreef ik iets over de principiële bezwaren tegen massamedicatie; in het nummer van 20 april zal vermoedelijk een kritische beschouwing over het onderzoek van de fluorcommissie verschijnen.

Literatuur: Commentaar (1962) *Ned. T. Geneesk.* 106, 782.
Hilversum, 14 april 1962

J. R. JANSMA